

מערך לשעת חינוך מרחוק

שיחת טלפון אישית או שיחת ועידה קבוצתית ראשונית עם תלמידים בעקבות המצב

נושא: מה קורה?

פתיחה: חיזוק באמונה-

רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום. אויבינו קמים עלינו להשמידנו, אולם בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקב"ה מצילנו מידם. הקב"ה שומר על עם ישראל, ואי"ה עוד נראה ניסים גלויים!
הרב מנשה ישראל רייזמאן, מגיד שיעור בבית המדרש 'פני יהושע' מספר סיפור מפעים על סבו, הרב אליעזר דוד גנצפריד. הסיפור מופיע בספר "ממשקה ישראל":

רבי אליעזר דוד גנצפריד, הינו מניצולי מחנה ההשמדה 'אשוויץ', וככל ניצולי המחנות נחקק על זרועו מספר בכתובת קעקע ע"י הנאצים הארורים. אלא שעל זרועו של רבי אליעזר דוד חקוקים שני מספרים, כאשר על אחד מהם פס מחיקה. מאחורי המספר המחוק מסתתר סיפור מדהים. כשהגיע אליעזר דוד למחנה ההשמדה אושוויץ הוא היה ילד בן 12. בכניסה למחנה הוא נאלץ לעמוד לפני הצורר מנגלה, שהיה מודד את הגובה ומכריע: 'ימינה' ו'שמאלה'. לא היה שייך להתחכם או לברוח. על פי הגובה הוא קבע: אם לשמאל – למות על 'קידוש השם', אם לימין – ללכת למחנות העבודה.

כשעמד אליעזר דוד לפניו, הורה מנגלה – שמאלה. כולם הבינו היטב מה כוונת ההליכה לצד שמאל, ראו את העשן מיתמר ועולה... כשנשלח שמאלה, עשה הילד חשבון: "אם אני הולך למות – שווה לי לקחת סיכון, להתגנב לצד ימין. הכי גרוע – יהרגני, הרי בכל אופן זה מה שעומד לקרות". הוא ניצל את ההזדמנות כשלא ראו, וקפץ לצד ימין. אך עוזרו של מנגלה שם ליבו לכך. הוא תפס אותו והחזירו לאותו רשע, כאשר הוא מספר לו שעבר לצד ימין. ברגעים נוראים אלו, אמר בן ה-12 לעצמו. "אני עכשיו בידי השם יתברך לבדו, אני אתבונן עכשיו שאין עוד מלבדו, וכי רק הוא קובע, כדברי ה'נפש החיים'. אף אחד לא יכול לעשות לי כלום, רק אלוקים הוא זה שבידו נפש כל חי". על משפטים אלו חזר הילד במחשבתו, בעומדו לפני מנגלה, שכביכול יכול לקבוע את גזר דינו. ואז אירע הנס הגדול: הרשע מסתכל עליו ואומר לעוזרו: "לא לא! הילד הזה שייך לצד ימין"...

אך הגרמנים ימ"ש היו מסודרים מאוד, וכששלחו אחד לצד שמאל - היו מוחקים את המספר שלו מהרשימות, כי הרי הוא נחשב כבר כ'אדם מת'... לכן עשו לו מספר חדש, כי 'אליעזר דוד' הראשון נשרף, והשני חי וקיים. אפילו שכביכול החיים שלהם היו בידי אותו רשע, אפילו שראו לעין כל שיש רשע שמחליט ימינה ושמאלה, בכל זאת האמת הפשוטה היא ש"בידו נפש כל חי". רק הקב"ה מחליט "מי יחיה ומי ימות", וכאשר מתחזקים באמונה זו – רואים ניסים גלויים.

כך כתב רבי חיים מוולוז'ין, בספרו "נפש החיים": כה דבריו: "ובאמת הוא עניין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו בו רושם כלל, כשהאדם מקבל בלבו לאמר: הלא ה' הוא האלוקים האמיתי, ואין עוד מלבדו יתברך שום כוח בעולם וכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו, ומבטל בליבו ביטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא - כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל".

הרב גרשון אדלשטיין זצ"ל, ראש ישיבת פוניבז', הרבה לספר את הסיפור על ה'בבא סאלי': "מעשה היה עם הצדיק מנתיבות, רבי ישראל אבוחצירא זצ"ל. הגיעו אליו מהצבא וביקשו ממנו ברכה לפני פעולה צבאית מסוימת שעמדו לבצע. שאל אותם ה'בבא סאלי' באילו שעות הם חושבים לעשות את הפעולה. אמרו לו שבשעות הצהריים, בין 14:00 ל-16:00. השיב הם ה'בבא סאלי': 'לא טוב לבצע פעילויות מסוכנות בשעות אלו, שהן שעות המנוחה בישיבות, וחסרה אז זכות התורה. עדיף שתעשו מאוחר יותר. בשעות הסדרים, אחרי הצהריים, שאז יש זכות התורה, וזכות התורה תעמוד ותגן.

אי"ה נרבה בתפילה ובאמונה שהקב"ה ירחם על עמו ישראל ובס"ד נראה במהרה ניסים גלויים.

שיח רגשי חברתי:

אפשרות א': תרגיל שיתוף באמצעות היגדים-

המורה מתחילה/ה משפט, ומי שרוצה להמשיך אותו – ממשיכה/ה.

... ברור לי ש אני מרגישה/ה ש אני פוחד/ת ש אני מקווה ש ...
... אני מתפללת/ת על הייתי רוצה ש חבל שאין לי חשוב לזכור ש ...
... אני יכול להתחזק ב אני מאמין/ה ש אני לא מבין/ה אני בטוח ש ...

לאחר השיתופים המורה שואלת/ת אם מישהו רוצה להתייחס למה שמישהו אחר/ת בקבוצה אמר/ה.

מטרת התרגיל:

לאפשר לתלמידים/ות התבוננות על המצב, מתוך חשיבה רחבה, התמקדות ברגשות, במחשבות, בצרכים ובעשיה. ההקשבה האמפתית של שאר המשתתפים מעניקה תמיכה וחיזוק, ויוצרת תחושת חיבור ושייכות שמחזקים את החוסן והביטחון.

אפשרות ב': מה נותן לי כוח?

לכל אדם יש בתוכו כמו קופסה של כוח, וכשהוא צריך כוחות, הוא לוקח אותן מתוך ה"קופסה". נסו לחשוב כעת, איך אפשר למלא את הקופסה הזו? מה נותן לכם כוח? תחשבו על דבר אחד שמחזק אתכם. עכשיו נסו לחשוב, כיצד אתם יכולים למלא את קופסת הכוח של מישהו אחר.... מי המישהו? כיצד תתנו לו/ה כוח?
המורה מאפשרת/ת למשתתפים לשתף, ואולי לקחת רעיונות זה מזה.

מטרת התרגיל:

למקד את התלמידים/ות בעשייה חיובית, להפנות אותם לחיפוש מקורות כוח וחוזק, ולהשקיע בהתמודדות חיובית ועוצמתית עם המצב הקשה. כמו כן, ניתן מקום ודגש לנתינה ולתמיכה הדדית, למחשבה ולדאגה לזולת, וליכולת להיתרם זה מזה.

אפשרויות לסיכום השיחה:

סבב הצעות להתחזקות ולקבלות.

אמירת מספר פרקי תהילים יחד. (פרקים שהורו לומר בעבר, בתקופות מלחמה: יג, כ, כג, פג, קל, קכב וקמב)
שירה משותפת של "אין עוד מלבדו" (אם מתאים).

